

Statutární orgán a jeho člen

Péče řádného hospodáře

Porušení péče řádného hospodáře jednatelem SRO neplyne již z toho, že rozhodnutí jednatele mělo na společnost negativní dopad, ale teprve z toho, že jednatel nevyvaloval odpovědnost na míru péče.

Jednatel musí při svém rozhodování využít rozumně dostupné zdroje informací a pečlivě zvážit výhody a nevýhody (rozpoznatelná rizika) jednotlivých variant podnikatelského rozhodnutí.

Posouzení, zda jednatel zachoval péči řádného hospodáře, musí vycházet z údajů, které jednatel mohl mít rozumně k dispozici v době rozhodování, a ne z toho, co vyšlo najevo později.

[29 Cdo 5036/2015](#)

Pokud členové statutárního orgánu společnosti rozhodnou (po pečlivém zvážení, na základě dostupných informací a s ohledem na zájmy společnosti) o zápůjčce peněžních prostředků důležitému obchodnímu partnerovi kvůli odvrácení jeho úpadku, pak ze samotné skutečnosti, že zápůjčka byla bezúročná, neplyne, že došlo k porušení péče řádného hospodáře.

[29 Cdo 3235/2016](#)

Jednatel SRO či člen představenstva AS odpovídá za škodu způsobenou porušením péče řádného hospodáře i v případě, že jednal jménem společnosti poté, kdy byl z funkce odvolán.

[29 Cdo 4095/2016](#)

Pokud věřitel opomněl přihlásit svou pohledávku v insolvenčním řízení, ač tak učinit mohl, nemůže požadovat vůči statutárnímu orgánu náhradu škody dle [§ 99 InsZ](#), tj. z důvodu, že statutární orgán nepodal včas insolvenční návrh.

Tím však není vyloučeno, aby věřitel uplatnil vůči statutárnímu orgánu nárok dle [§ 193 \(6\)](#) a [§ 135 \(2\) ObchZ](#) (srov. [§ 159 \(3\) ObčZ](#), ale též [§ 68 ZOK](#)) z důvodu, že věřitel nemůže dosáhnout uspokojení své pohledávky z majetku společnosti a že statutární orgán ručí za uspokojení této pohledávky do výše škody, kterou společnosti způsobil porušením péče řádného hospodáře.

[29 Cdo 5291/2015](#)

Pokud valná hromada SRO (příp. její jediný společník) odvolala jednatele z funkce kvůli porušení péče řádného hospodáře a toto rozhodnutí nebylo napadeno, nelze zpochybnit, že jednatelem funkce zanikla.

I v takovém případě však soud v pozdějším řízení zhodnotí, zda jednatel skutečně poru-

šil péči řádného hospodáře (pokud na tom např. závisí výsledek sporu, zda jednatelem náleží odstoupit dle smlouvy o výkonu funkce).

[29 Cdo 5352/2015](#)

Náhrada škody

Pokud jednatel způsobil společnosti za účinnosti ObchZ škodu (čímž došlo ke snížení hodnoty podílů jednotlivých společníků), společnost (příp. jednotlivý společník postupující dle [§ 131a ObchZ](#)) po nich mohla požadovat náhradu (poskytnutím náhrady se hodnota podílů zase obnoví do původní výše). Společníci proto nemohli (z důvodu, že se snížila hodnota jejich podílů) žalovat jednatele svým jménem.

[29 Cdo 2738/2016](#), [29 Cdo 3180/2008 Posouzení dle ObchZ a OZ64. Dnes srov. § 213 ObčZ.](#)

Odměna za výkon funkce

Odměna člena představenstva ve smyslu [§ 66 ObchZ](#) (srov. [§ 59 an. ZOK](#)) může mít i podobu ujednání (opce), dle kterého je člen představenstva oprávněn nabýt určitý počet akcií společnosti (či jiných účastnických cenných papírů) za předem určenou realizační cenu, případně bezúplatně.

V ujednání je nutné určitě vymežit: (1) podmínky, za kterých vznikne členovi představenstva právo akcie nabýt; (2) nabyvací cenu, případně jasné určení, že nabytí bude bezúplatné; (3) počet nabývaných akcií; a (4) o jaké akcie se jedná, resp. jde-li o akcie, které mají být teprve vydány, jaká bude jejich podoba (listinná, anebo zaknihovaná), forma (na jméno, příp. na majitele, srov. však [§ 263 \(2\) ZOK](#)), druh (kmenová, anebo se zvláštními právy) a jmenovitá hodnota.

[29 Cdo 1738/2015](#)

Předseda představenstva dceřiné společnosti (která téměř nevyvíjela činnost) pobíral (mj. za výkon této funkce) mzdu jako zaměstnanec mateřské společnosti. Musel předpokládat, že za výkon funkce neobdrží další úplatu. Po svém odvolání však po dceřiné společnosti požadoval doplacení obvyklé odměny (dle [§ 571 ObchZ](#), dnes však srov. [§ 59 \(3\) ZOK](#)) za dobu, než podepsal smlouvu o bezúplatném výkonu funkce. Soudy jeho žalobu zamítly pro rozpor se zásadami poctivého obchodního styku ([§ 265 ObchZ](#)).

[29 Cdo 1866/2016](#)

Způsob zastupování navenek

Ustanovení společenské smlouvy, že „za SRO jednáji vždy alespoň dva jednatele společně, anebo jeden jednatel společně s jedním prokuristou“, je absolutně neplatné.

Úpravou „týkající se postavení osob“ ve smyslu [§ 1 \(2\) ObčZ](#) je i právní úprava vymezující, který orgán právnické osoby je statutární, jak

se vytváří a jak jeho členové zastupují právnickou osobu. Takovou úpravou však nejsou ustanovení o prokuře.

Právní jednání, které zřejmě porušuje právo týkající se postavení osob, je absolutně neplatné dle [§ 588 ObčZ](#).

[29 Cdo 387/2016](#)

Pokud dle stanov a zápisu v obchodním rejstříku může za společnost samostatně jednat „člen představenstva, který k tomu byl představenstvem písemně pověřen“, vyžaduje se, aby se představenstvo usneslo o pověření daného člena představenstva a své usnesení písemně vyhotovilo. Nevyžaduje se však, aby usnesení podepsali všichni členové představenstva.

[29 Cdo 5183/2015](#)

Souběh funkcí

Funkci člena statutárního orgánu nelze vykonávat v pracovněprávním poměru. Judikatura Nejvyššího soudu k „souběhu funkcí“ platí i nadále, a to i přes nález [I. ÚS 190/15](#).

Smlouva o výkonu funkce sice může (pokud se to nepříčí [ZOK](#)) upravovat výhody obdobné těm, které náleží zaměstnanci (dovolená, náhrada újm na zdraví aj.). To z ní však nečiní smlouvu v režimu zákoníku práce.

[21 Cdo 3613/2015](#)

Člen orgánu jmenovaný soudem

K návrhu, aby soud jmenoval nového jednatele SRO na uprázdněné místo, je dle [§ 198 \(3\) ZOK](#) oprávněn i společník SRO. (Má totiž „právní zájem“ vyžadovaný [§ 198 \(3\) ZOK](#).)

[29 Cdo 2624/2016](#)

Zákaz konkurence

Předmětem podnikání obchodní korporace je i činnost, pro kterou získala živnostenské oprávnění, i když tuto činnost nemá zapsanou jako předmět podnikání v obchodním rejstříku.

Zaměstnanec poruší zákaz konkurence dle [§ 304 \(1\) ZPr](#) již tím, že bez zaměstnavatelova souhlasu získá živnostenské oprávnění k činnosti, která je předmětem zaměstnavatelova podnikání.

Pokud zaměstnanec nemohl předpokládat, že korporace má daný předmět podnikání (dané živnostenské oprávnění), ani dle zápisů v obchodním rejstříku, ani dle svých znalostí o faktickém provozu v rámci korporace, pak zaměstnanec sice objektivně porušil zákaz konkurence ([§ 304 \(1\) ZPr](#)), ale nejednal zaviněně, a proto jej nelze sankcionovat.

[21 Cdo 3980/2016](#)

Valná hromada

Dokud soud nevyslovil neplatnost usnesení valné hromady o odvolání jednatele, soud nemůže vycházet z plné moci (k zastupování v soudním řízení), kterou jednatel udělil po svém odvolání. Pokud se však prokáže, že se valná hromada ve skutečnosti nekonala (zápis z ní je zfalšovaný), soud musí vycházet z toho, že tu žádné usnesení valné hromady není.

[29 Cdo 1659/2016](#)

I když usnesení přijala valná hromada, která v skutečnosti nebyla usnášeníschopná nebo nehlasovala požadovanou většinou hlasů, jde zpravidla o usnesení platné, nevysloví-li soud jeho neplatnost (§ 191 an. ZOK). Do té doby nelze na usnesení hledět, jako by nebylo přijato (na daný případ zpravidla nedopadá § 45 (1) ZOK ve spojení s § 245 ObčZ).

[29 Cdo 1104/2016](#)

Pokud nebyla zpracována či předložena zpráva o vztazích, není to důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Pokud se valná hromada konala později než ve lhůtě „nejméně jednou za rok“ (§ 184a (1) ObchZ), není to důvod pro vyslovení její neplatnosti.

[29 Cdo 4915/2016](#), [29 Cdo 1044/2006](#)

Řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady AS se týká statusové záležitosti právnické osoby dle § 2 (e) a § 85 (a) ZŘS. Jedná se tedy o řízení nesporné, a vedlejší účastenství v něm proto nepřipadá v úvahu.

[29 Cdo 1868/2016](#)

Společník udělil zmocněnci plnou moc, aby jej zastupoval na valné hromadě dané společnosti konané dne „21. května 2013 od 15.00 hod.“. Nejvyšší soud se ztotožnil s výkladem, že zmocněnec může dle této plné moci zastupovat společníka též na odročné valné hromadě, která se konala v pozdější den z důvodu, že se dne 21. května nepodařilo projednat celý pořad jednání.

[29 Cdo 257/2017](#)

Dosavadní jednatel může podat (v příslušné lhůtě) návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, kterým byl odvolán z funkce a kterým byl jmenován nový jednatel.

To platí, i pokud valná hromada později odvolala dosavadního jednatele znovu („pro jistotu“). Na neplatnosti prvního odvolání totiž závisí, dokdy trvala funkce jednatele.

[29 Cdo 5352/2015](#)

Rozhodování per rollam

Lhůta, ve které se společník SRO musí při rozhodování mimo valnou hromadu (§ 130 ObchZ, dnes srov. § 175 an. ZOK) vyjádřit k návrhu rozhodnutí (jinak platí, že nesouhlasí), začíná běžet, jakmile se návrh dostane do je-

ho sféry dispozice (není rozhodné, že si zásluhou nevzvedl nebo se s ní neseznámil).

[29 Cdo 2966/2016](#)

Členská schůze

Návrh na vyslovení neplatnosti členské schůze družstva je řízením ve statusových věcech právnických osob dle § 85 ZŘS. Může být zahájeno jen na návrh.

Pokud návrhovač ve lhůtě pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení členské schůze družstva (§ 663 ZOK) napadl jen část takového usnesení, nemůže již po uplynutí této lhůty napadat části jiné. To platí, i pokud vzal svůj návrh zpět a po uplynutí této lhůty jej podal znovu.

Na usnesení členské schůze, které mění stanov y do podoby, která odporuje kogentním ustanovením zákona, se však hledí jako by nebylo přijato. Soud vysloví zdánlivost takového usnesení bez návrhu nebo na návrh, byť podaný po uplynutí lhůty uvedené v § 663 ZOK.

[29 Cdo 1817/2016](#)

Převod podílu

Společenská smlouva může zcela vyloučit převod podílu v SRO, a to i mezi společníky.

Úpravou „týkající se postavení osob“ ve smyslu § 1 (2) ObčZ není právní úprava vymezující převoditelnost podílu v SRO.

Pokud však podíl v SRO má být představován kmenovým listem, ve společenské smlouvě je třeba uvést, že tento podíl je neomezeně převoditelný.

[29 Cdo 5719/2016](#)

K rozhodování sporů ze smlouvy o převodu podílu v obchodní korporaci jsou i nadále (i po novele OSŘ č. 293/2013 Sb.) příslušné v prvním stupni krajské soudy.

[29 Cdo 4825/2015](#)

Ukončení účasti

Kdo již není společníkem SRO (bývalý společník), nemá již právo na informace dle § 122 (2) ObchZ (srov. § 155 ZOK). Ustanovení § 122 (2) ObchZ zde nelze použít ani analogicky.

[27 Cdo 2272/2017](#)

Vyloučením člena družstva zaniká jeho družstevní podíl. Družstvo se však nemůže domáhat vyloučení takového podílu z exekuce, která byla na podíl nařízena (družstvo totiž není, a ani se v důsledku vyloučení člena nestalo, vlastníkem takového podílu).

[20 Cdo 3746/2016](#)

Vypořádání při zániku účasti

Při vyčíslení výše vypořádacího podílu dle § 61 ObchZ (posouzení, zda při tomto vy-

číslení vycházet z vlastního kapitálu, anebo z reálné hodnoty majetku snížené o dluhy) mohou soudy přihlídnout k tržní ceně, za kterou ostatní společníci následně prodali své obchodní podíly, pokud se stav společnosti v mezidobí podstatně nezměnil.

[29 Cdo 5048/2016](#)

Až do rozhodnutí o vypořádání dědictví jsou dědici oprávněni vůči jiným osobám společně a nerozdílně (§ 513 OZ64, srov. § 1877 ObčZ). Proto pokud jeden z dědiců požádal společnost o úhradu vypořádacího podílu po zesnulém společníkovi a společnost mu jej vyplatila, svůj dluh tím uhradila.

[29 Cdo 2873/2015](#), [21 Cdo 1684/2015](#)

Společnická žaloba

Společník, který může podat jménem společnosti žalobu na náhradu škody vůči jejímu jednatele dle § 131a ObchZ, může též uzavřít jménem společnosti dohodu s osobou, která společnost zastoupí v soudním řízení o této žalobě. Zastoupení lze sjednat i s advokátem, nejvýše však za obvyklou odměnu.

Společník, který advokátovi zastupujícímu společnost uhradil odměnu ze svého, může po společnosti požadovat náhradu jen do výše obvyklé odměny za účelně poskytnutou právní službu. Právo na náhradu však společník nemá, pokud z okolností, za kterých došlo k podání žaloby jménem společnosti, vyplývá, že zneužil své právo.

[29 Cdo 736/2016](#). Může platit i pro § 157 ZOK.

Společenská smlouva

Společenská smlouva SRO může obsahovat rozhodčí doložku ohledně sporu mezi společníkem a společností, jehož předmětem je společníkův podíl na zisku společnosti.

Podmínka, že by strany „mohly o předmětu sporu uzavřít smír“ (§ 2 (2) zákona o rozhodčím řízení), je zde naplněna, neboť od § 82 (1) a (2) ObchZ (srov. § 161 ZOK) o rozdělení zisku se lze ve společenské smlouvě odchýlit a nejedná se o statusovou věc a ani o věc, u které lze řízení zahájit i bez návrhu.

[23 Cdo 1782/2017](#)

Postavení společníka

Pokud společnost nabývá za úplaty věc představující významnou část jejího majetku, společník může být oprávněn podat žalobu na určení, že tato smlouva je neplatná.

[29 Cdo 2792/2015](#)

Zakladatel se může stát členem družstva, i když se neúčastnil jeho ustavující schůze. To platilo dle ObchZ a platí to též dle ZOK.

[III. ÚS 3701/15](#)

Vklad do základního kapitálu

Společnost, která má vůči společníkovi pohledávku na doplacení emisního kursu za jím upsané akcie, nemůže tuto pohledávku postoupit s diskontem (tj. za úplatu nižší, než kolik činí výše pohledávky). Takové postoupení bylo absolutně neplatné dle [§ 39 OZ64](#).
[29 ICdo 92/2015](#)

Zastupování společnosti

Smlouva, na které zaměstnanec společnosti zfalšoval podpisy členů jejího představenstva, je *absolutně* neplatná.

V tomto případě se neuplatní ani [§ 20 \(2\) OZ64](#) o překročení zástupčího oprávnění zaměstnancem, ani judikatura (např. [31 Cdo 3620/2010](#)), dle které vyvolání omylu ([§ 49a OZ64](#)) u protistrany při uzavírání smlouvy zakládá její *relativní* neplatnost (společnost, jejíž zaměstnanec zfalšoval podpisy, totiž žádnou smlouvu neuzavřela).

[22 Cdo 1044/2015](#)

Přeměny

Žalobce může navrhnout, aby do řízení přistoupil na straně žalovaného ručitel žalovaného ([§ 92 \(1\) OSŘ](#)). To platí, i když tímto ručitelem má být nová společnost, která se odštěpila od žalovaného, i když dosud není zřejmé, zda předmětný dluh zůstal žalovanému (a nová společnost, která se odštěpila od žalovaného, za dluh ručí dle [§ 257 ZPřem](#)), anebo tento dluh přešel na novou společnost, která se odštěpila od žalovaného (a žalovaný za dluh ručí dle [§ 258 ZPřem](#)).

[32 Cdo 5406/2014](#)

Spolky

Pravidlo [§ 260 ObčZ](#) („soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky“) se uplatní nejen ve vztahu k [§ 258 a 259 ObčZ](#), ale i v jiných případech, kdy se posuzuje neplatnost rozhodnutí spolku. Proto soud, který rozhoduje o platnosti vyloučení člena spolku ([§ 242 ObčZ](#)), může rozhodnout, že rozhodnutí o jeho vyloučení je platné i přesto, že postup spolku nebo výsledné rozhodnutí zatíženo formálními vadami.

Soud přitom zhodnotí, zda intenzita, s jakou se vyloučený člen spolku provinil, převáží nad danými vadami rozhodnutí a zda by spolek rozhodl odlišně, pokud by postup, který k jeho rozhodnutí vedl, nebyl zatížen formálními vadami.

[28 Cdo 4916/2015](#)

Společenství vlastníků jednotek

Proti usnesení, které bylo přijato shromážděním vlastníků jednotek, může vlastník jednotky podat žalobu do 3 měsíců poté, kdy

se o usnesení dozvěděl nebo dozvědět mohl ([§ 1209 ObčZ](#)). Vlastníkovi, který byl na shromáždění přítomen, běží tato lhůta již ode dne konání shromáždění, a ne až ode dne, kdy obdržel zápis.

[26 Cdo 2360/2016](#)

Ani za účinnosti ObčZ se člen společenství vlastníků jednotek nemůže domáhat, aby soud uložil společenství, že musí konat shromáždění vlastníků jednotek k projednání určité záležitosti. Společník se může domáhat, aby soud o dané záležitosti rozhodl sám za podmínek [§ 1209 \(2\) ObčZ](#).

[26 Cdo 2323/2016](#)

Pokud vlastník jednotky napadl rozhodnutí, které přijalo shromáždění vlastníků jednotek, a navrhl též, aby soud dočasně zakázal jednat dle tohoto rozhodnutí ([§ 1209 \(1\) ObčZ](#)), jde o návrh na vydání předběžného opatření ([§ 102 \(3\) OSŘ](#)), a tedy se uplatní též povinnost složit jistotu dle [§ 75b OSŘ](#).

[26 Cdo 3645/2016](#)

Žaloba na určení, že rozhodnutí, které přijalo shromáždění vlastníků jednotek, je neplatné pro rozpor se zákonem nebo stanovami, se posoudí výhradně dle [§ 1209 ObčZ](#) (a ne dle [§ 258 ObčZ](#)). Taková žaloba proto může být úspěšná, pouze pokud je naplněn „důležitý důvod“ ve smyslu [§ 1209 ObčZ](#) pro přezkum usnesení soudem.

[26 Cdo 4567/2016](#)

Smlouvu o výstavbě ([§ 18 zákona o vlastnictví bytů](#)) přistavením nové jednotky v domě musí vedle stavebníka uzavřít i všichni stávající vlastníci jednotek. Pokud kterýkoli z nich od uzavřené smlouvy důvodně odstoupil, nelze již přístavbu provést.

[26 Cdo 4910/2016](#)

Obchodní rejstřík

Dle [ZOK](#) (narozdíl od [ObchZ](#)) již rejstříkový soud nemůže v rejstříkovém řízení přezkoumávat platnost usnesení valné hromady. Rejstříkový soud přihledně jen k vadám, pro které se na rozhodnutí hledí, jako by nebylo přijato.

Pokud musí být skutečnost, která se zapisuje do obchodního rejstříku, osvědčena notářským zápisem, pak rejstříkový soud návrh na zápis odmítne, pokud notářský zápis nebyl doložen. Pokud notářský zápis doložen byl, rejstříkový soud zápis provede, ledaže notář učinil výhradu dle [§ 80b \(1\) \(k\) notářského řádu](#), např. že pro usnesení nebyl odevzdán dostatečný počet hlasů.

[29 Cdo 1104/2016](#)

Pokud soud zamítl zapsat do obchodního rejstříku skutečnost, na níž se usnesla valná hromada společnosti (zde: způsob jed-

nání za společnost), nelze podat nový návrh na zápis téže skutečnosti založený na témže usnesení valné hromady (překážka věci rozhodnuté).

[29 Cdo 3768/2016](#)

Pokud jednateli SRO zanikla funkce, návrh na jeho výmaz z obchodního rejstříku je povinná podat sama SRO. Pokud to neučiní ve lhůtě bez zbytečného odkladu po zániku funkce a patnácti dnech navíc ([§ 11 zákona o veřejných rejstřících](#)), může návrh podat též kterýkoli společník SRO. (Má totiž „právní zájem“ vyžadovaný [§ 11 \(3\) zákona o veřejných rejstřících](#).)

Za stejných podmínek může návrh na obchodní rejstřík podat též: člen statutárního orgánu, jemuž zanikla funkce; převodce či nabyvatel podílu; jediný akcionář; nebo společník, k jehož podílu je zapsáno zástavní právo, které zaniklo.

[29 Cdo 2624/2016](#)

Likvidace a zánik korporace

Při jmenování likvidátora ([§ 191 \(2\) ObčZ](#)) soud posuzuje též vhodnost jmenované osoby. Při rozhodování o odvolávání likvidátora jmenovaného soudem může soud posuzovat vhodnost dané osoby, pouze pokud po jejím jmenování došlo ke změně poměrů.

[27 Cdo 907/2017](#)

Přechodná ustanovení

Obchodní korporace se může podřídit ZOK jako celku i po 1. 1. 2016 (tj. i po uplynutí dvouleté lhůty dle [§ 777 \(5\) ZOK](#)). K usnesení valné hromady se vyžaduje souhlas všech společníků ([§ 171 \(2\) ZOK](#)), pokud se podřízením [ZOK](#) zasahuje do práv a povinností všech společníků, např. tím, že se přestane uplatňovat pravidlo [§ 115 ObchZ](#) (podíl lze převést na jiného společníka jen se souhlasem valné hromady a na třetí osobu, jen pokud to společenská smlouva připouští) a začne se uplatňovat pravidlo [§ 207 a § 208 ZOK](#) (podíl lze převést na jiného společníka bez omezení a na třetí osobu pouze se souhlasem valné hromady a nevyžaduje se k tomu, aby tuto možnost připouštěla společenská smlouva).

[29 Cdo 1104/2016](#)